

MUNTELE ATHOS – VESTIGIU RELIGIOS ȘI TURISTIC

MAXIM Vasile, dr., conf. univ.

Summary

Prezenta lucrare scoate în evidență unele aspecte ale evoluției în timp și spațiu a mediului monastic din Sfântul Munte Athos. Sunt elucidate unele mănăstiri și schituri ctitorite de către mireni, călugări și domnitori români. Se utilizează imagini obținute de către autor în baza efectuării unui pelerinaj în Republica Autonomă Monahică, în special la Sfânta Mănăstire Marea Lavră cu Schitul Românesc Prodromul.

This paper highlights some aspects of the evolution in time and space from Mount Athos monastic environment. There are elucidated some monasteries founded by lay people, monks and Romanian rulers. We use images obtained by author during the pilgrimage in the Autonomous Republic of monks, especially the Holy Monastery of Great Lavra with Romanian Skete Prodromos.

Muntele Athos este considerat un vestigiu religios unic pentru statele creștine ortodoxe, care devine atractiv pentru pelerini încă din epoca medievală, în exclusivitate pentru bărbați. Spațial-geografic este situat în nord-estul Greciei, în zona Macedoniei Centrale, în cadrul spațiului de Sud peninsular cu altitudinea de peste 2033 m. Lungimea peninsulei cu denumirea Chalchidice depășește 60 km, iar lățimea maximală atinge 8–12 km. Suprafața totală este de 360 km pătrați. Accesul se poate realiza odată cu obținerea vizei de ședere și doar prin intermediul mijloacelor maritime de transport de mici dimensiuni, de tip feribot, din partea de vest a portului Uranopolis sau de pe coasta de est, din portul Lerrisos.

Feribotul Sfânta Anna (arhivă personală)

Zona de nord terestră este protejată de un zid (imaginea de jos) cu sârmă ghimpată, unde sunt plasate panouri pe care sunt scrise „avaton-ul”, care reprezintă avertizările împotriva accesului femeilor în cadrul acestui spațiu.

În cadrul Sfântului Munte activează 20 de mănăstiri cu 12 schituri și o mulțime de chilii pentru călugări. Conform ultimului recensământ, pe teritoriul acestui spațiu se găsesc 1830 de călugări.

Mănăstirile sunt clasificate în două categorii – conservatoare, numite și cenobite, unde toate bunurile sunt utilizate ca proprietate comună, și mănăstiri idioritmice, considerate „liberale”, care acceptă și proprietatea personală asupra unor bunuri din cadrul lăcașurilor monastice. Din punct de vedere administrativ, Sfântul Munte are un statut de republică autonomă în cadrul Greciei, având edificii legislative și executive în capitala Kareia.

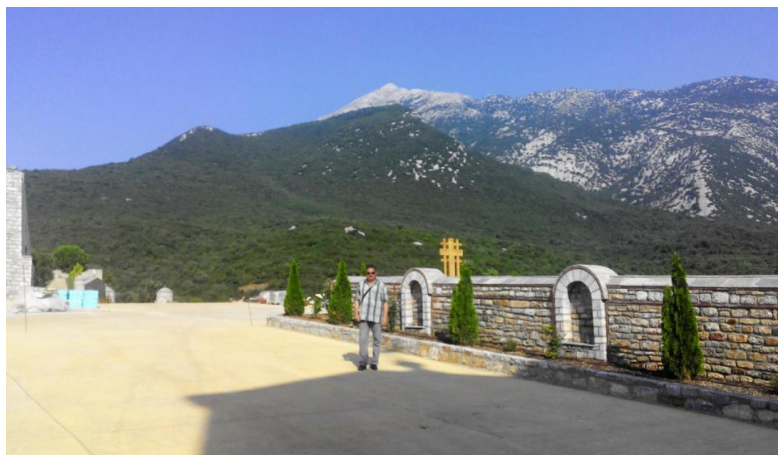
Peisaj monastic din cadrul capitalei Kareia

Muntele Athos este amintit încă în antichitate, în sec. VIII-VII î.e.n., de către Homer în *Iliada*. Creștinii valorifică acest teritoriu încă de la începutul prigonirilor în masă de către romani. Teritoriul servește drept refugiu pentru călugări, care s-au retras de pe întreg teritoriul bizantin, în vederea protejării icoanelor, în perioada anilor 726 – 843, când au fost interzise icoanele în lăcașele creștine. Din această perioadă Muntele Athos devine un loc de atragere a călugărilor și a mirenilor, care participă la edificarea așezărilor de cult religios.

Se spune că spațiul Sfântului munte a servit drept refugiu pentru Maica Domnului, în drum spre Insula Cipru, unde l-a vizitat pe episcopul Lazăr (cel înviat de Mântuitor).

În a doua jumătate a sec. X viața monahală este organizată de către Atanasie Atonitul, care impune reguli obligatorii pentru călugări prin post strict și rugăciuni, rânduite de către mănăstiri până în prezent. Sfântul Atanasie construiește prima mănăstire – Marea Lavră. În cadrul acestui spațiu, la începutul anului 1400 existau în jur de 40 de mănăstiri cu un efectiv de călugări care depășea cifra de peste 40 000. Incursiunile agresive ale cruciaților, piraților și musulmanilor își lasă amprenta negativă, prin sărăcirea, depopularea și reducerea drastică a lăcașelor sfinte.

Majoritatea mănăstirilor sunt susținute sub aspect financiar și material de către Țările Române. Spre exemplu, Mănăstirea Zografu, în 1509, a fost restaurată de către domnitorul MoldoVlahiei Ștefan al VI-lea. Ajutoare substanțiale au primit Mănăstirile Filoteu, Xenofon, Karakallou, Sfântul Pavel, Sfântul Grigorie etc.

Sfântul Munte Athos privit de la intrarea în schitul românesc *Prodromu*

Edificii românești din cadrul Sfântului Munte sunt considerate Schitul „Sfântul Ioan Botezătorul”, numit și Prodromu, care aparține Sfintei Mănăstiri a Marii Lavre, de asemenea Schitul „Sfântul Dumitru Valahu”, ce aparține de Mănăstirea Sfântul Pavel.

Biserica românească *Sfântul Ioan Botezătorul*

Bibliografie

1. Maxim, Vasile, Buga, Oleg, Impactul rețelelor și a mijloacelor de transport asupra dezvoltării turismului – aspecte generale, în: *Învățământul universitar din Republica Moldova la 80 de ani Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 28-29 septembrie, 2010, Vol. III - Probleme actuale ale Științelor biologice, chimice și geografice*, Chișinău 2010, p. 162-164.
2. Matei, H., Neagu, S., Nicolae, L., Radu, C., *Enciclopedia statelor lumii*, Ed. Meronia, București, 2000.
3. Miron, Viorel, *Turismul rural în Moldova*, Chișinău, 2002.
4. https://ro.wikipedia.org/wiki/Pagina_principal%C4%83
5. <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics>